

Nr 447

Av herr **Hyltander m.fl.**, om viss ytterligare ersättning till förre värnpliktige löjtnanten A. F. Abrahamson.

Den 21 september 1945 skadades f. styckjunkaren Axel F. Abrahamson vid en sprängningsolycka i samband med minröjning med påföljd att han miste sin högra hand och utöver detta bestående men även fick hörsel och lukt starkt nedsatta, vartill kommer värk och susningar i huvudet.

Abrahamson var vid olyckstillfället vpl. löjtnant vid »Åregruppen», och han var enligt uppgift ansvarig för en mängd ammunitions-, spräng- och minmaterial överstigande 1 000 000 kg. Han ombesörjde själv med hjälp av en ammunitionsgrupp hanteringen av denna betydande mängd sprängämnen, och i dessa arbetsuppgifter ingick även desarmering och sprängning av visst material, olycksdagen ca 250 kg burkladdningar nitrolit och dynamit.

Vid krigsrätt vid Kungl. Jämtlands fältjägarregemente i Östersund den 12 oktober 1945 framkom intet som kunde göra Abrahamson ansvarig för olyckan.

Genom olyckan gick Abrahamson miste om en utlovad tjänst vid vägförvaltningen, vilken med hänsyn till de samstämmiga vitsord om duglighet och plikttrohet, som tilldelats Abrahamson i alla sammanhang, säkert skulle ha medfört ett betydligt bättre ekonomiskt utbyte såväl under den aktiva tiden som vid pensionsåldern än de befattningar som stod Abrahamson till buds.

Genom kungl. brev den 30 juni 1949 tillerkändes Abrahamson ersättning för sveda och värk med 1 000 kronor och för lyte och framtida men med 5 000 kronor eller tillsammans 6 000 kronor mot begärda 35 000 kronor, dock enligt samma brev »A. obetaget att för tid därefter göra de krav i sådant hänseende gällande vartill fog kunde föreligga».

Någon riskersättning har Abrahamson ej erhållit trots mångfalden tillfällen i tjänsten med mycket stort risktagande, ej heller någon extra beslutad ersättning, som enligt uppgift utgått i samband med desarmering och till belopp avsevärt större än det Abrahamson tillerkänts för sveda och värk samt framtida men.

Efter olycksfallet bereddes Abrahamson anställningar inom försvaret i olika former fram till den 31/12 1962, då han nödgades avgå från statsanställningen, dock tyvärr ej av den karaktären att de gav honom och hans maka fullgott pensionsskydd. Då den därvid erhållna pensionen var otillräcklig gjorde Abrahamson personlig framställning till försvarets civilförvaltning att få förbättrade förmåner så att pension och livränta tillsammans skulle motsvara styckjunkarpension i dyrortsgrupp 3, vilket skulle innebära

en höjning med 390 kronor per månad. I skrivelse den 28/4 1964 hemställer civilförvaltningen att Abrahamson tillerkännes ytterligare livränta med 300 kronor per månad under återstående livstid, och den 17 februari 1965 beslutade riksdagen enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 13 att livsvarig livränta skall utgå med 3 600 kronor per år till dess Abrahamson fyller 67 år och med 2 400 kronor per år för tiden därefter. Detta beslut innebar en förbättring i Abrahamsons villkor, dock ej pensionsförmåner jämställda med en styckjunkares, som begärts.

Abrahamsons invaliditetsgrad bedömdes 1946 till 60 %, höjdes 1947 till 65 % och 1963 till 75 %.

Efter pensioneringen har Abrahamson med stora ekonomiska uppoffringar samt med uppfinningsriktighet och energiska egna arbetsinsatser rustat upp sin hustrus gamla föräldrahem i Runemo, Alfta, till en tjänlig bostad på ålderns dagar. I dag belastas denna fastighet med skulder på 15 000 kronor, dock inga statliga lån med förmånlig ränta. Anmärkas bör att Abrahamson torde varit berättigad till åldringsbostadsförbättringslån, som avskrivs upp till 10 000 kronor. Under den första tiden som pensionerad till dess de förbättrade livränteförmånerna efter två år kom Abrahamson till handa måste han i vissa fall låna pengar för att klara sig och detta trots att han tog olika arbeten, bland annat skogsarbete, och hustrun tidvis arbetade som försäljare.

Det synes rimligt att åtminstone hälften av det belopp som står kvar av det ursprungligen begärda eller 15 000 kronor ytterligare tillerkännes Abrahamson för det svåra bestående men han fått av olyckshändelsen, och detta skulle enligt Abrahamsons egen utsago uppfattas som en uppskattning från samhällets sida för det ofrivilliga offer han fått göra för vårt land och folk och lindra den bitterhet han i vissa sammanhang inte kunnat undgå att känna.

Som exempel på de tjänster Abrahamson gjort vårt land och hans enastående plikt känsla och självdisciplin kan nämnas att han endast en vecka efter olyckshändelsen med högra armen i »paket» utan hand frivilligt gick ut och med vänster hand fullföljde desarmeringen inom ett visst område enär ingen annan sakkunnig personal fanns tillgänglig för arbetet.

Det synes som man vid fastställandet av den synnerligen låga ersättningen för framtida men av 5 000 kronor tagit viss hänsyn till att Abrahamson bereddes anställning inom försvaret. Då denna anställning ej medfört den ålderstrygghet och de ekonomiska villkor för Abrahamson och hans hustru som man kunnat förvänta om olyckan ej inträffat samt invaliditetsgraden stegrats från 60 % till 75 % (höger hand borta, hörseln borta till 100 % på vänster och 40 % på höger öra, lukten borta samt besvär av värk och susningar i huvudet) och med hänsyn till vad i övrigt ovan anförts en höjning

av ersättningen för framtida men måste anses synnerligen befogad hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att till förre värnpliktige löjtnanten A. F. Abrahamson utbetala 15 000 kronor som ytterligare ersättning för lyte och framtida men ådragna vid olyckshändelse under fullgörande av tjänstgöring för Sveriges försvar.

Stockholm den 26 januari 1966

Gunnar Hyltander

Sven Ekström

John Eriksson

i Iggesund

i Bäckmora

Olle Westberg

Hans Nordgren
